

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ»

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	«Політологія»
Тривалість викладання	3-й семестр
Заняття:	
Лекції	2 години на тиждень
Практичні	1 година на тиждень
Мова викладання	українська
Кафедра, що викладає	Економіки підприємства та туризму

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/>

Інформація про викладача:

	Пилипенко Ганна Миколаївна
	Посада: професор кафедри економіки підприємства та туризму
	Вчена ступінь: доктор економічних наук
	Вчене звання: професор
	Персональна сторінка: https://ep.nmu.org.ua/ua/kaf/pylypenko.h.m.php
	E-mail: pylypenko.h.m@nmu.one

1. Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Сучасні економічні теорії» знайомить слухачів з найбільш значимими досягненнями фундаментальної економічної науки кінця XX-початку XXI ст. Вона зосереджена на вивченні особливостей методології сучасних економічних досліджень та з'ясуванні того, як сьогодні теоретики вирішують основні соціально-економічні проблеми суспільства.

Актуальність даного курсу зумовлюється тим, що на сучасному етапі економічна наука переживає певну кризу, яка знаходить свій прояв у відсутності єдиної методологічної бази для здійснення теоретичних досліджень. Серед науковців активно ведуться дискусії про правомірність використання в економічній теорії тих чи інших методів та достовірність її висновків, про співвідношення теорії і практики. У зв'язку з цим важливого значення набуває розуміння тенденцій розвитку сучасної економічної науки та її досягнень, а, отже, удосконалення знань студентів у сфері методології економічної науки, поглибленому вивченні та творчому осмисленні основних її напрямків розвитку, систематизації знань про уявлення представників основних шкіл і течій щодо

сутності і механізмів функціонування господарських систем стає важливою складовою гуманітарної освіти.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у засвоєнні категоріально-понятійного апарату сучасної економічної науки, поглибленому вивченні та творчому осмисленні теоретичних досягнень основних напрямків економічної теорії XX-XXI ст., оволодінні основними методологічними підходами піонерних економічних досліджень, що у силу своєї міждисциплінарної спрямованості дозволяють отримувати знання про механізм функціонування економічної й політичної сфер життєдіяльності суспільства.

Завдання дисципліни:

- засвоєння категоріально-понятійного апарату, запропонованого різними школами економічної науки, розуміння їх домінуючих ідей та концепцій;
- опанування теоретико-методологічним інструментарієм сучасної економічної науки;
- отримання навичок проведення самостійних наукових досліджень, аналізу економічних ситуацій з позицій сучасних економічних концепцій та виокремлення взаємозв'язків економічної політики із домінуючими теоретичними поглядами.

3. Результати навчання

- Формувати науковий світогляд, що базується на здатності аналізувати економічні й політичні інститути суспільства з позицій різних економічних концепцій та встановлювати взаємозв'язки економіки і політики в сучасному світі.
- Проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення і які ґрунтуються на застосуванні сучасної економічної методології міждисциплінарної спрямованості.
- Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях

4. Структура курсу

1. Методологія економічної науки і сучасні наукові парадигми
2. Сучасне кейнсіанство: основні течії та ідеї
3. Неокласична економічна думка. Неолібералізм
4. Неоконсервативний варіант неокласичної доктрини
5. Теорії сучасного марксизму
6. Інституціональна економічна теорія
7. Економіка в контексті історії і культури

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Мультимедійне обладнання. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Ofic365. Дистанційна платформа MOODL.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно

74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з індивідуальних завдань, презентації своїх досліджень та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з оцінок за індивідуальне завдання (максимально оцінюється у 40 балів), презентація (максимально оцінюється у 20 балів) та оцінок за роботу на семінарських/практичних заняттях (оцінюється 8 занять, активна участь в обговоренні проблем на одному занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів). Отримані бали за всіма видами робіт сумуються і формують підсумкову оцінку за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Іспит з дисциплін здійснюються на підставі результатів поточного контролю. Індивідуальне завдання оцінюються шляхом експертної оцінки. Максимальна кількість балів за іспит: 100
Практичні / Семінарські заняття	Обговорення наукового внеску в економічну теорію видатних представників економічної науки. Максимально оцінюються у 40 балів (8 занять×5 балів/заняття).
Презентація за обраною темою	Охоплює матеріали практичних занять та індивідуального завдання. Має містити елементи наукового дослідження.

6.3. Критерії оцінювання *індивідуальних завдань*:

40 балів: проаналізовано основні твори представника економічної науки, охарактеризовано домінуючий тип застосованої вченим методології досліджень, виокремлено основні його наукові здобутки, визначено спорідненість з іншими напрямками сучасної економічної науки, здійснено оцінку значення відкриттів для науки і практики.

30 балів: проаналізовано основні твори представника економічної науки, охарактеризовано домінуючий тип застосованої вченим методології досліджень, не в повній мірі виокремлено основні його наукові здобутки, визначено спорідненість з іншими напрямками сучасної економічної науки, не достатньо повно здійснено оцінку значення відкриттів для науки і практики.

отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном, відсутня формула та/або пояснення змісту окремих складових, або не зазначено одиниці виміру.

20 балів: проаналізовано основні твори представника економічної науки, з незначними неточностями охарактеризовано домінуючий тип застосованої вченим методології досліджень, не в повній мірі виокремлено основні його наукові здобутки, не визначено спорідненість з іншими напрямками сучасної економічної науки і не достатньо повно здійснено оцінку значення відкриттів для науки і практики.

10 балів: проаналізовано лише одну працю представника економічної науки, з незначними неточностями охарактеризовано домінуючий тип застосованої вченим

методології досліджень, не в повній мірі виокремлено основні його наукові здобутки, не визначено спорідненість з іншими напрямками сучасної економічної науки і не достатньо повно здійснено оцінку значення відкриттів для науки і практики.

0 балів: студент просто переказав основний зміст роботи певного представника економічної науки без його аналізу.

6.4. Критерії оцінювання презентації:

20 балів: наявність заголовку, визначення актуальності, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, логічного взаємозв'язку між тезою та аргументами, правильна мова написання, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

15 балів: наявність заголовку, визначення актуальності, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, незначні помилки логічного характеру між наведеною тезою та аргументами, незначні помилки у мові викладення, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

10 балів: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів презентації (заголовку, визначення актуальності, однієї-двох тез та аргументів, висновку), наявність орфографічних та/або граматичних помилок або недотримання встановленого обсягу.

5 балів: неструктурованість роботи, недотримання встановленого обсягу, велика кількість орфографічних та/або граматичних помилок, відсутність переконливих аргументів на користь тези.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»» http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Ofis365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Сучасні економічні теорії» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту і строго протягом робочого дня.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно (в онлайн-формі) за погодженням з викладачем.

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Сучасні економічні теорії».

8. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Акулов М. Г. Сучасні економічні теорії : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Акулов М. Г. ; Вінниц. фін.-екон. ун-т. – Вінниця : Нілан, 2013. – 395 с.
2. Блауг. М. Методология экономической науки или как экономисты объясняют. Пер. с англ. / Нач. ред. И вступ. Ст. В. С. Автономова. – М.: НП «Журнал Вопросы экономики». – 2004. – 416 с.
3. Блауг. М. Економічна теорія в ретроспективі. – К.: Основи, 2001. – 670 с.
4. Блауг М. 100 великих економістів после Кейнса. – СПб.: Экономическая школа, 2009. – 384 с.
5. Довбенко М. В. Сучасна економічна теорія (Економічна нобелелогія): Навчальний посібник – К.: Видавничий центр «Академія», 2005. – 336 с.
6. Колесніченко І. М. Сучасні економічні теорії: конспект лекцій / Колесніченко І. М. ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 164 с.
7. Кравчук Ю. С. Сучасні економічні теорії : конспект лекцій / Ю. С. Кравчук, В. Ю. Кривобок ; Харківський національний економічний ун-т. - Х. : Вид. ХНЕУ. – 2006. – 138 с.
8. Нуреев Р. М. Очерки по истории институционализма. – Ростов-на-Дону: Содействие ХХ I век; Гуманитарные перспективы. – 2010. – 415 с.
9. Родіонова, Л. А. Історія економіки та економічної думки: ХХ ст. – початок ХХІ ст. : навч. посіб. / за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. – К. : Знання. – 2011. – 582с.
10. Розмаинский И. В. К формированию посткейнсианской теории государства / И. В. Розмаинский // Terra economicus. – 2010. – Т. 8, № 1. – С. 13–26.

11. Панорама экономической мысли конца XX столетия / Под ред. Д. Гринэуэля, М. Блини, И. Стюарта в 2-х томах – Т. 1. – СПб.: Питер, 2002. – 668 с.; Т.2 –387с.
12. Слепушкіна А. С. Сучасні економічні теорії : навч. посіб. – К.: НТУУ «КПІ», 2012. – 260 с.
13. Сучасні економічні теорії глобальних систем: навч. посіб. / Г. І. Башнянин [та ін.]. - 2-е вид., перероб. і допов. – Л. : Новий Світ-2000, 2013. – 365 с. Фещенко В. М. Сучасні економічні теорії: навчальний посібник. –К.: КНЕУ, 2012. – 474 с.
14. Чухно А.А., Юхименко П. І., Леоненко П. М. Сучасні економічні теорії: Підручник / За ред. А. А. Чухна. – К.: Знання, 2007. – 878 с.
15. Сендлэр Т. Экономические концепции для общественных наук: пер. с англ. О. Е. Трофимова / Т. Сендлэр. – М.: Весь Мир, 2006. – 376 с.

Додаткові

1. Боуз, Д. Либертарианство: история, принципы, политика / Д. Боуз. – Челябинск: Социум, 2004. – 392 с.
2. Куббеду, Р. Политическая философия австрийской школы: К. Менгер, Л. Мизес, Ф. Хайек / Р. Куббеду; перевод. с англ. под ред. А. Куряева. – М. : Мысль; Челябинск: ИРИСЭН, Социум, 2008. – 406 с. Челябинск: Социум, 2004. – 392 с.
3. Лагутін В. Д., Лебедева Л. В. «Природа фірми» – 80 років з дня публікації праці лауреата Нобелівської премії з економіки Р. Коуза // Історія народного господарства та економічної думки України. – 2017. – вип.50 – С.307-315.
4. Пилипенко Г. М. Еволюція марксизму в ХХ ст.: гуманістичний радикалізм Е. Фромма // Економічний вісник НГУ – 2018 – №2 (62). – С. 16–24.
5. Пилипенко Г. М. Інституціональні зміни економіки в контексті еволюції поглядів Д. Норта // Економічний вісник Дніпровської політехніки – 2020 – №3. – С. 9–17.
6. Пилипенко Г. М., Литвиненко Н. И. Украинская ментальность в координатах исследовательской программы Г. Хофстеда // Економічний вісник НГУ – №2. – 2015. – С. 14–22.
7. Родіонова Л. Напрями розвитку економічної теорії на початку ХХІ ст. / Л. Родіонова // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – Вип. 2. – С. 159-170.
8. Самуэльсон П. О чем думают экономисты: Беседы с нобелевскими лауреатами / Под ред. П. Самуэльсона и У. Барнетта; Пер. с англ.- М.: Московская школа управления «Сколково» ; Альпина Бизнес Букс, 2009. – 490 с.
9. Салавський О. Б. Історія розвитку парадигми інституціоналізму // Історія народного господарства та економічної думки України. – 2019. – вип.52 – 49-71.
10. Социокультурные факторы экономического развития: монография / под общ. ред. А.Н. Пилипенко; М-во образования и науки Украины, Нац. горн. ун-т. – Днепр: НГУ, 2017. – 182 с.
11. Економічний олімп: лауреати Нобелівської премії з економіки 1969 – 2009 рр.: бібліогр. покажчик / ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»; уклад. Т. О. Коноваленко, Р. О. Вайтешонок, І. Ю. Бойко; [наук. ред. Т. В. Куриленко]. – Київ: КНЕУ, 2010. – 219 с.